

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra filologických studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Šárka Klimentová

Název práce: *Vergleich der ersten und zweiten Fassung der Kurzgeschichten „Die Schiffskarte“ und „Das halbe Gesicht“/„Der Mann mit dem ganzen Gesicht“ von Lenka Reinerová*

Oponoval: Dr. phil. Boris Blahak, M. A.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Autorka uvádí, že cílem její práce je „představit dvě verze dvou vybraných povídek Lenky Reinerové a analyzovat je z různých hledisek, jako je obsah, struktura a styl“, přičemž se zaměřuje zejména na identifikaci a interpretaci změn v druhé verzi oproti verzi první. Cílem je zjistit, „které faktory ovlivnily autorčinu tvorbu a jak se její literární projev vyvíjel v kontextu společenských a historických událostí“ (s. 3). Tohoto cíle *bylo dosaženo*.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka sleduje otázku, která je v současnosti aktuální vzhledem k četným změnám politického systému a krizím demokracie (mj. v Rusku, Polsku, Maďarsku, Izraeli), totiž: do jaké míry ovlivňují politické rámcové podmínky (zde: socialistický stát ČSSR do roku 1989 vs. demokraticko-liberální ČSFR nebo ČR po roce 1989) formu a obsah literární tvorby. Přístup spočívající ve srovnání dvou dochovaných verzí spisovatelčiných prozaických textů ze dvou politických období, identifikování změn a jejich zasazení do společenských souvislostí je koherentní a v předkládané práci je do značné míry úspěšně uplatněn.

Vztah mezi teoretickou a praktickou částí práce je vyvážený a splňuje očekávání: Po úvodu, který obratně popisuje téma, cíle, východiska studie, metodologii a strukturu práce (kap. 1), následují dva oddíly, které podávají stručný přehled životopisu Lenky Reinerové (kap. 2) a jejího díla (kap. 3). Po těchto teoretických výkladech následuje praktická část v kapitolách 4-6, která analyzuje a porovnává dvě verze dvou prozaických vyprávění Reinerové. Přesvědčivou studii uzavírá shrnutí (kap. 7). Práce není opatřena přílohami, ty však vzhledem k tématu (literární analýza) nejsou nutné.

Studie podrobně analyzuje, jak Reinerová modifikuje (nové) čtení druhých verzí svých prozaických textů: Odstraňuje citáty/motta jiných autorů (E. E. Kische a I. Erenburga), přidává letopočty, přiřazuje postavám nové charakterové vlastnosti tím, že mění jejich jména, odstraňuje pasáže a hesla, která hovoří ve prospěch komunismu, a distancuje se tak od směrnic socialistického realismu a volí nové formy utváření koherence mezi zkoumanou povídkou a ostatními povídkami publikovanými v téže antologii („postava anděla“, místo opakovaně se objevujících postav).

Autorčiny připomínky ke stylistickým změnám jsou však nedostatečné: Závěry typu „změny ve slovní zásobě, zařazení nových odstavců a přeformulování vět [...] však mají vliv na autenticitu textu, tj. na jeho věrohodnost a schopnost předat přesvědčivé sdělení“ (s. 28) nejsou podloženy žádnými argumenty. Citáty jsou postaveny vedle sebe, aniž by byly stylistické rozdíly první a druhé verze podrobněji komentovány (např. s. 29). Ve druhém ze dvou analyzovaných vyprávění nejsou stylistické změny dokonce vůbec diskutovány. To je slabina předkládané práce, a tak nelze souhlasit s tvrzením uvedeným v (jinak uceleném) shrnutí (s. 7), že byl předložen „rozbor jejího [Reinerové] stylu“ (s. 41), ani s tvrzením, že práce poskytuje „komplexní vhled do života a díla Lenky Reinerové“ (s. 41), které se zdá být poněkud přehnané.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazyk práce je na dobré úrovni a převážně bez chyb. Drobné lexikální nesrovnalosti – např. „fühlt sich zu Barborka *hinzugeladen* [hingezogen]“ (S. 23), „Die Erzählung ist in den 1950er Jahren [...] *angesetzt* [angesiedelt]“ (S. 32) – jsou ojedinělé. Při citování zdrojů a odkazů však autorka nedodržuje odborné konvence. Například každý zdroj (i při opakovaném odkazu) je v poznámkách pod čarou citován celý (místo aby se při opakovaném použití autorka omezila na stručný odkaz). I při četných citacích ze dvou analyzovaných primárních textů by stačil prostý odkaz na stránku v závorce v běžném textu, aby nebyl poznámkový aparát zbytečně nabobtnalý. Občas chybí i odkazy na prameny (např. u Kischovy citace z románu *Paradies Amerika*, s. 24), objevují se i nesprávné odkazy na prameny (např. odkaz na časopis místo na článek v něm publikovaný, pozn. 45). Kromě těchto nedbalostí je však formální stránka práce přijatelná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Až na drobné formální, obsahové a metodologické nesrovnalosti vytvořila autorka přesvědčivou, jazykově přitažlivou práci, která se literárnímu tématu věnuje co nejsystematičtěji a dochází ke srozumitelným závěrům.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- (1) Většina děl Lenky Reinerové je autobiografická, skutečně fiktivní texty tvoří jen malou část. Dalo by se říci, že (především německý) ‚humbuk‘ kolem Lenky Reinerové není dán ani tak jejími literárními kvalitami, jako spíše tím, že je zajímavá jako svědkyně současnosti 20. století – s (rovněž jí samotnou vypěstovanou) pověstí údajně „poslední pražské německé spisovatelky“, která (jak ve svých textech neustále zdůrazňuje) znala ještě slavného Egona Erwina Kische a Maxe Broda. Vyjádřete se prosím k tomuto tvrzení.
- (2) Německé texty Lenky Reinerové vycházely v 60. letech v NDR (Východní Berlín). Vaše práce (bohužel) nic neříká o ohlasu jejích publikací v socialistickém východním Německu. Doplňte prosím v tomto ohledu alespoň několik klíčových faktů.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

výborně (1)

Datum: 4. 5. 2024

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra filologických studií

SOUHLASÍ S ORIGINÁLEM